

ÖTVEN ÉVES A NEMZETKÖZI ATOMENERGIA ÜGYNÖKSÉG

Az „Atomok a békéért”-től a Nobel-békedíjig

50 esztendővel ezelőtt, **1956. október 23-án** a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) alapokmányának kidolgozására összehívott konferencia egyhangúlag elfogadta az alapokmány szövegét, amely **1957. július 29-én** lépett hatályba. Ezzel egy időben jött létre a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség, amely **2006. szeptember 18. és 22. között tartotta 50. ünnepi közgyűlését Bécsben, az Ügynökség székhelyén.** Az 50. jubileumi közgyűlésen az általános vitát jól egészítette ki a hagyományos **tudományos fórum** idei témaválasztása. A „Nukleárisenergia-termelés új keretei a XXI. században: Biztonságos üzemanyag-ellátás és a Biztosítéki rendszer” címet viselő kétnapos ülés első alkalommal adott lehetőséget a témakör beható és sokoldalú megvitatására. A tudományos, kormányzati, műszaki és üzleti körök képviselői a kérdéskör műszaki, jogi és politikai vonatkozásait tekintették át. Ezzel kívántak hozzájárulni ahhoz, hogy a NAÜ főigazgatója már 2007 folyamán átgondolt és jól strukturált ajánlásokat terjeszthessen a Kormányzó Tanács elé. Többen vélték úgy, hogy a nemzetközileg garantált üzemanyag-szállítási rendszer nem helyettesítheti a piaci mechanizmusokat és nem feladata a kereskedelmi hálózat esetleges zavarainak korrigálása. Célja inkább az, hogy azon államoknak nyújtson segítséget, amelyek – közelebbről meg nem határozott – politikai okokból nem tudják biztosítani a területükön található reaktorok nukleáris üzemanyag ellátását. Eltérő nézetek fogalmazódtak meg azzal kapcsolatban is, hogy feltételekhez köthető-e – és ha igen, melyekhez – az üzemanyag-ellátás nemzetközi mechanizmusának igénybevétele. A fejlődő országok szakértői fenntartásukat fogalmazták meg azzal kapcsolatban, hogy a rendszerben előírásként jelenjen meg az urándúsításról való lemondás, és kategorikusan elutasították az Atomsorompó Szerződés szerint meglévő jogok feladását. Egyes országok érzékenységének ismeretében felmerült, hogy az adott állam csak az ipari méretű dúsítást adná fel, de megtartaná a K+F jellegű dúsítás lehetőségét. Vitákat váltott ki az is, hogy mivel lehetne ösztönözni az államokat a jövőben kialakítandó üzemanyag-ellátási rendszerhez való csatlakozásra. A megvalósítás konkrét módozatait illetően többfajta elképzelés is elhangzott, a NAÜ által működtetett urándúsító központtól a virtuális nukleárisüzemanyag-bankig. Ez utóbbinak nagyobb a realitása, mivel egy új NAÜ létesítmény költségeit a tagállamok aligha fogják vállalni, és ez a megoldás üzleti érdekeket is sértene. A résztvevők szorgalmazták, hogy a Kormányzó Tanács elé kerülő ajánlásokat a NAÜ Titkárság készítse el, de ennek során messzemenően vegye figyelembe a tagországok és a nukleáris energetikai ipar képviselőinek véleményét.

A most kezdődő jubileumi évet arra szánja a Nobel-békedíjjal kitüntetett szervezet, hogy önvizsgálatot tartson, megfogalmazza, hogy miként sáfárkodott a rábízott javakkal, mit ért el, honnan indult és merre tart. A szervezet létrehozásának gondolata közvetlenül a második világháború után fogalmazódott meg, miután az Egyesült Államok Atomenergia Bizottsága elnökének jelentéseiből világossá vált, hogy az atomkorban nem lehet olyan egyezményt kötni, amely garantálja a biztonságot, erre egyedül egy nemzetközi szervezet lehet képes. Több próbálkozás után az ENSZ közgyűlésén, 1953-ban Eisenhower elnök „Atomok a békéért” címmel elhíresült beszéde tette lehetővé, hogy az elképzelés megvalósuljon. A legnehezebb feladatnak akkor is bizonyult, hogy miként lehet biztosítani azt, hogy az atomenergia békés felhasználása során keletkezett anyagok és a közben szerzett ismeretek ne szolgáljanak katonai célokat. A megoldást kezdetben abban vélték megtalálni, hogy ne egyes nemzetállamok, hanem egy nemzetközi szervezet birtokolja mind az ismereteket, mind az atomhatalmak által átadott hasadóanyagokat. Az elképzelés nem valósult meg, de a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség alapokmánya tartalmazza annak elvi lehetőségét, hogy

az Ügynökség maga „hasadóanyag bankként” működjön. A tudományos fórumon is kiderült, hogy az alapkérdés (miként lehet az atomenergiát a békés fejlődés szolgálatába állítani, a megszerzett tudással az emberiséget szolgálni anélkül, hogy a katonai alkalmazás veszélye fennmaradjon) máig megválaszolatlan. Mégis, biztos állíthatjuk, hogy az Ügynökség megfelelt az alapító atyák elvárásainak és jogosan nyerte el a Nobel-békedíjat az atomenergia alkalmazásának biztonságáért végzett munkájáért és az atomfegyverek elterjedésének megakadályozásáért.

Magyarország is sokat köszönhet a Nemzetközi Atomenergia Ügynökségnek. 1980-ig kiemelt támogatottja volt a szervezet műszaki együttműködési programjainak. Számos magyarországi nukleáris létesítmény profitált a NAÜ biztosította forrásokból. A legnagyobb segítséget azonban mégis a folyamatos szakemberképzés jelentette, valamint annak az infrastruktúrának a létrehozásához való hozzájárulás, amely nélkül a magyar atomenergia-ipar ma nem működhetne. Magyarország tevőlegesen hozzájárul a NAÜ programok megvalósításához, kiveszi a részét a képzésből és a szakértői munkából. Az 50 éves szervezet köszöntéséül megfogalmazhatjuk, hogy reményeink szerint mindazt, amit Magyarország kapott a NAÜ-től, képesek leszünk kamatostul visszaadni az elkövetkező években.

Dr. Élő Sándor
OAH szakmai főtanácsadó

Nemzetközi együttműködés

IRS ülés

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség és az OECD Nukleáris Energia Ügynökség által működtetett esemény-jelentő rendszer (IRS) koordinátorainak éves munkaértekezletére 2006. október 3-6. között került sor Bécsben. **A rendszer az atomerőművekben bekövetkezett, a biztonság szempontjából tanulságos események információcseréjére jött létre a hasonló események ismételt bekövetkezésének megelőzése érdekében.** A találkozón 27 ország koordinátora összesen 40 eseményt ismertetett. A legnagyobb figyelmet a svéd és a bolgár atomerőműben nemrég bekövetkezett események kapták. A természeti jelenségekkel kapcsolatos események vizsgálata nagy érdeklődést váltott ki. Az ülésen a magyar IRS koordinátor, *Juhász László*, az OAH osztályvezetője vett részt. A NAÜ képviselője bejelentette, hogy a NAÜ kifejlesztette a webIRS adatbázist, s 2007 elejétől az IRS események CD és papír alapú forgalmazása megszűnik.

Nemzetközi safeguards szimpózium

Több mint 50 ország szakembereinek részvételével 2006. október 16. és 20. között Bécsben rendezte meg a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség a biztosítéki kérdésekkel foglalkozó szimpóziumot. A magyar delegáció a Paksi Atomerőmű Zrt., az RHK Kht, az MTA Izotópkutató Intézet és az Országos Atomenergia Hivatal szakembereiből állt. Az Országos Atomenergia Hivatal *dr. Horváth Kristóf* főosztályvezető és *Szöllősiné Földesi Erzsébet* osztályvezető képviselte. **A szimpózium a biztosítéki rendszer jövőbeni kihívásaival, a verifikációs technológiák fejlesztésének szükségességével és új, innovatív módszerek bevonásával, az érzékeny nukleáris technológiák kereskedelmével foglalkozott.** A szimpózium során kétoldalú megbeszélésekre került sor az OAH és az Euratom képviselői között azokról a teendőkről, amelyek a háromoldalú (NAÜ-EU-Magyarország) biztosítéki (safeguards) egyezményt kihirdető hazai törvényi szabályozás hatályba lépését követően várnak a magyar hatóságra és a létesítményekre.

A román hatóság vezetőjének látogatása

Az OAH meghívására szeptember 3. és 5. között Magyarországon járt *Zsombori Vilmos*, a román nukleáris biztonsági hatóság (CNCAN) elnöke és három munkatársa. A paksi atomerőműben tett látogatást követően **a román és a magyar hatóság vezetője megbeszéléseket folytatott a két hatóság együttműködésének további lehetőségeiről és a regionális nemzetközi együttműködésben való részvételről.** A vendégek programját rövid országjárás színesítette, ellátogattak az ELGI tihanyi obszervatóriumába és találkoztak *Vértes Árpáddal*, Hévíz polgármesterével.

NAÜ szakértő látogatása az MTA Izotópkutató Intézetében

Alain Robert Lebrun, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség szakértője 2006. augusztus 11-én szakmai látogatást tett az MTA Izotópkutató Intézetben (IKI). Az Országos Atomenergia Hivatalt a megbeszéléseken *dr. Sáfár József* osztályvezető képviselte. **A látogatás során az IKI szakértőivel áttekintették az IKI által a Pu(Be) neutronforrások plutónium-tartalmának meghatározására kifejlesztett mérés technikai eljárásokat. Szó volt az IKI által fejlesztett mérés technikai eljárás jelenlegi helyzetéről, amely eljárást a paksi sérült fűtőelemek tokozást követő ellenőrzésére kívánnak használni.** A megbeszéléseket követően a NAÜ szakértője megtekintette az IKI-ben kialakított laboratórium tömegspektrométerét és az ahhoz kapcsolódó mintavevő berendezéseket, amelyekkel a biztosítéki ellenőrzések keretében vett környezeti minták vizsgálatát is végzik.

Szakmai látogatás a kiképző központban

Mordechai Melamud fősztályvezető és *Balczó Béla* képzési koordinátor, az Átfogó Atomcsend Egyezmény Előkészítő Bizottságának szakemberei 2006. augusztus 7-én szakmai látogatást tettek a Magyar Honvédség szolnoki Békétámogató Kiképző Központjában. **A látogatás során azt vizsgálták, hogy a Kiképző Központ alkalmas-e az Átfogó Atomcsend Egyezmény végrehajtására létrehozott nemzetközi szakértői csoport felkészítésére.** A megbeszélésen az Országos Atomenergia Hivatalt *dr. Horváth Kristóf* fősztályvezető és *Szabó Szilárd* biztosítéki felügyelő képviselték.

TRANSSC ülés Bécsben

A veszélyes anyagok nemzetközi szállítását szabályozó egyezményeknek a radioaktív anyagok szállítására és csomagolására vonatkozó előírásai alapjául szolgáló NAÜ ajánlásokat a tagországok illetékes hatóságainak szakértőiből álló Szállítási Biztonsági Bizottság (TRANSSC) rendszeresen felülvizsgálja. A Bizottság 2006. szeptember 4. és 7. között tartotta 13. ülését, melyen az Országos Atomenergia Hivatalt *dr. Sáfár József* osztályvezető képviselte. A résztvevők kiemelt figyelmet fordítottak az előírások egységes értelmezését és gyakorlati alkalmazását segítő útmutatók tervezetének pontosítására, s elfogadták a minőségirányításra vonatkozó, az egységes értelmezést segítő útmutató tervezetét.

Tanfolyam Obnyinszkban

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség az Orosz Államszövetséggel közös szervezésben regionális tanfolyamot tartott 2006. október 2-13. között Obnyinszkban a Tárcaközi Speciális Kiképző Központban. A tanfolyam témája a nukleáris létesítmények fizikai védelmének

ellenőrzése volt. Magyarországról *Szőnyi Zoltán*, az OAH főtanácsadója „A nukleáris anyagok és létesítmények fizikai védelme Magyarországon” címmel tartott előadást.

Vilnusi safeguards munkaülés

2006. augusztus 28. és szeptember 1. között a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség Vilniusban munkaülést tartott a Biztosítéki Egyezményhez kapcsolódó Kiegészítő Jegyzőkönyv végrehajtása során szerzett tapasztalatokról. A munkaülésen 15 EU tagállam és két csatlakozó ország, Bulgária és Románia biztosítéki (safeguards) szakértői, valamint az Európai Bizottság és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség képviselői vettek részt. Az OAH-t *Szöllősiné Földesi Erzsébet* osztályvezető képviselte. Az ülés egyik fontos témája az integrált safeguards-rendszer bevezetésével előtérbe kerülő, bejelentés nélküli ellenőrzések végrehajtása volt. **A NAÜ képviselője elmondta, hogy az ellenőrzések végrehajtása szoros együttműködést igényel a nemzeti hatóságokkal és az operátorokkal, amelynek kapcsán Magyarország eddigi tevékenységét pozitív példaként emelte ki.**

A biztonsági előírások harmonizációja

Az Európai Nukleáris Biztonsági Hatóságok Szervezete, a WENRA Reaktor Harmonizációs Munkacsoportja 2006. szeptember 11-15. között Párizsban tartotta utolsó ülését, amelyen *dr. Vöröss Lajos*, az OAH főtanácsadója vett részt. A párizsi ülés célja az Európai Unió atomerőműveit képviselő FORATOM által a WENRA Referencia Szintjeinek felülvizsgálatára alakított szakértői csoport, az ENISS mintegy 160 hozzászólásának értékelése, osztályozása, a válaszok kialakítása és ezek érveinek megtárgyalása volt. A rendkívül konstruktív értekezleten a WENRA munkacsoport és az ENISS képviselői gyakorlatilag minden lényegi kérdést érintettek, és megállapodtak a végrehajtandó változtatásokban. **A WENRA 1999-ben alakult Reaktor Harmonizációs Munkacsoportja elvégezte a mandátumában szereplő feladatokat: kidolgozta a reaktorbiztonság 18 témakörének Referencia Szintjeit, (követelményrendszerét), összehasonlította ezeket a részt vevő 17 ország jogilag kötelező hatósági követelményeivel és az atomerőműveiben való bevezetettséggel.** A munkacsoport 2006 februárjában nyilvánosságra hozta a zárójelentésben összefoglalt eredményeket, s feldolgozta a beérkezett hozzászólásokat. Ezek figyelembevételével véglegesítette a Referencia Szintek tervezeteit. A bevezetésről a WENRA hoz majd döntést.

NUSSC ülés

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség Nukleáris Biztonsági Szabvány Bizottságának (NUSSC) 22. ülését 2006. szeptember 25-27. között Bécsben tartották, amelyen részt vett a Bizottság magyar tagja, *dr. Vöröss Lajos*, az OAH főtanácsadója. **Az ülésen a szabályzatok szerkezetének átalakítására, továbbfejlesztésére kidolgozott új koncepció-tervezet megvitatása jelentette a legfontosabb feladatot.** A továbbfejlesztés célja, hogy a szabályzatok számának csökkentésével és konzisztenciájuk megtartása, sőt javítása mellett olyan rendszer jöjjön létre, amely átfogja a létesítmények és a tevékenységek teljes életciklusát, és a már kiadott szabályzatok felülvizsgálata során törekszik egyre több olyan (tematikus) szabályzat létrehozására, amely az összes nukleáris létesítményre és tevékenységre érvényes.

DKMT nukleárisbaleset-elhárítási konferencia és törzsgyakorlás

A Kormányzati Koordinációs Bizottság nemzetközi együttműködési programja keretében került sor 2006. szeptember 19-21. között a Duna-Körös-Maros-Tisza (DKMT) térségi nukleárisbaleset-elhárítási konferenciára és törzsgyakorlásra. A rendezvényen romániai, vajdasági és magyar területi szervek vezető szakemberei vettek részt. A résztvevők megismerkedhettek a Paksi Atomerőmű Zrt-vel, a Tolna Megyei Védelmi Bizottság nukleárisbaleset-elhárítási felkészülési tevékenységével. A konferencián *Macsuga Géza*, az OAH főosztályvezetője a nukleárisbaleset-elhárítás területén érvényes nemzetközi egyezményeket és együttműködési programokat ismertette. A további előadásokban nagy hangsúlyt kapott egy-egy térség nukleárisbaleset-elhárítási rendszerének és felkészültségének bemutatása. A rendezvény jól szolgálta a három ország határ menti szakembereinek nukleárisbaleset-elhárítási felkészítését és a további együttműködés megalapozását.

MTT ülés

A Nukleárisbaleset-elhárítási Műszaki Tudományos Tanács (MTT) szeptember 27-én ülést tartott az OAH-ban, amelyen *Szántó Attila*, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság munkatársa bemutatta a nukleáris balesetekre kidolgozott döntés előkészítő RODOS rendszert. *Dr. Csurgai József*, a Honvédelmi Minisztérium főtanácsosa áttekintette a különböző intézmények által működtetett korai riasztó rendszerek harmonizációjának tervét, majd ismertette a Magyar Honvédség által üzemeltetett, illetve tervezett mérőállomásokat, valamint az automata mérésadatgyűjtő rendszer általános és műszaki követelményeit.

ECURIE gyakorlat

Az Európai Unió (EU) gyorsértesítési ECURIE rendszerének tagjaként az OAH rendszeresen részt vesz az EU által szervezett különböző fokozatú ECURIE gyakorlatokon. „Level 3” típusú, az EU rendszerében legmagasabb szintű gyakorlatot évente egyszer rendeznek. Az ilyen gyakorlatok során az EU egyik tagállama vállalja a tájékoztatást egy országukban feltételezett nukleáris balesetről. 2006-ban Svédország adott otthont a gyakorlatnak, a Ringhals erőmű 1-es, BWR típusú blokkján zajlottak a feltételezett események. A gyakorlaton az OAH Balesetelhárítási Szervezete is részt vett. Az aktuális meteorológiai helyzet és az elvégzett elemzések szerint Magyarországot közvetlenül nem érintette a gyakorlaton feltételezett radioaktívanyag-kibocsátás, ezért az OAH Balesetelhárítási Szervezete csak a kommunikációs feladatokat gyakorolta.

Hatósági tevékenység

Befejeződött a hármas blokk javítása

2006 szeptemberében, 29 és fél nap alatt sikeresen befejeződött a paksi atomerőmű 3. blokkjának esedékes karbantartása és a fűtőelemek átrakása. A főjavítás során az aktívzóna egyharmadában frissekre cserélték az üzemanyag-kazettákat. Elvégezték a főberendezések esedékes ciklikus karbantartását és felülvizsgálatait. Ellenőrizték a szabályozó és biztonságvédelmi rendszer (SZBVR) hajtásait a reaktorfedélen átvezető csomópontokat, s meggyőződtek arról, hogy az elmúlt évi javítások sikeresek voltak. A főjavítás alatti tevékenységeket az OAH Nukleáris Biztonsági Igazgatósága külön ellenőrzési terv alapján

felügyelte, majd a karbantartásokat követő vizsgálatok, és próbák eredményei alapján engedélyezte a blokk indítását.

Közmeghallgatás

A Paksi Atomerőmű Zrt. üzemidő-hosszabbításának engedélyezése újabb szakaszt tudhat maga mögött. A román környezetvédelmi hatóság szervezésében 2006. augusztus 31-én Nagyváradon, majd a horvát hatóság meghívása alapján 2006. október 5-én Eszéken került sor közmeghallgatásra az OAH szakembereinek részvételével. Az Espoo-i egyezmény alapján a román, illetve a horvát fél kérésére a hatóságok és a nyilvánosság lehetőséget kapott arra, hogy az üzemidő meghosszabbításának várható környezeti hatásairól és a hosszabbítást előkészítő tevékenységekről, ezek biztonsági, műszaki és gazdasági feltételeiről tájékozódjon. **Az OAH Nukleáris Biztonsági Igazgatósága felülvizsgálta a magyarországi és a külföldi közmeghallgatásokon, valamint az azokhoz kapcsolódó szakmai konzultációkon elhangzottakat és arra az álláspontra jutott, hogy az üzemidő-hosszabbítás környezetvédelmi engedélyéhez korábban kiadott szakhatósági hozzájárulását nem szükséges megváltoztatnia, amiről már értesítette a környezetvédelmi engedély kiadásáról döntő környezetvédelmi hatóságot.**

A sérült fűtőelemek eltávolítása

A paksi atomerőmű 2. blokkjának 1. aknájában a 2003. április 10-én a fűtőelemek tisztítása során megsérült üzemanyag eltávolítása október 15-én elkezdődött. Az OAH 2006. szeptember 6-án adta ki az engedélyt az eltávolítás megkezdésére, ezt követően többször végzett helyszíni ellenőrzést, hogy meggyőződjön arról, hogy a sérült fűtőelemek eltávolítása megkezdésének feltételei teljesülnek. A sérült üzemanyag eltávolításának első lépéseként a tisztítótartály felső részében elhelyezkedő, az üzemanyag-kazetták pozícionálására szolgáló távtartórácsról eltávolítják a megrongálódott kazettafejeket és a törmeléket, majd ezt követően kivesszük a felső rácsot. Ehhez a rácsot darabokra vágják. A rács eltávolításával hozzáférhetővé válnak a megsérült üzemanyag-kazetták. A kazetták és a törmelék kiemelése után eltávolítják a tisztítótartály alsó rácsának egy részét, hogy a rács alá bekerült törmeléket is kiszedjék, illetve ellenőrizzék a tisztítótartály nukleárisanyag-mentességét. A kiszedett sérült üzemanyagot és törmeléket tokokba rakják és a pihentető medencében tárolják 5 évig. **Az OAH képviselői a helyszínen ellenőrzik, hogy a tevékenységet az engedélyben meghatározott körülmények és feltételek mellett végzik-e.** Értékelik a feltárt eltérések kezelésére, az események megismétlődésének megelőzésére hozott intézkedéseket. Az eltávolítási technológiában, annak eszközeiben, a dokumentációban szükséges változásokat is értékelik és biztosítják, hogy az OAH naprakész információval rendelkezzen az eltávolításról.

SZBV csonkok javítása a 2. blokkon

A 2. reaktorblokk szabályozó és biztonságvédelmi rendszere (SZBV) tartályfedélen átvezető csöveinek javítását a sérült fűtőelem eltávolításának ideje alatt végzik el a leállított blokkon. A roncsolásmentes vizsgálati eljárások fejlődése kimutathatóvá tette az SZBV rendszer betét- és béléscsöve közötti víz jelenlétét, ami a rendszer korróziójára utalhat. Ezt a rendellenességet a paksi atomerőmű több blokkján, illetve más VVER-440 típusú reaktornál is azonosították. Bár a meghibásodás a kiegészítő vizsgálatok és az elemzések szerint rövid távon nem növeli a biztonsági kockázatot, a hosszú-távú biztonságos üzemelés érdekében azonban ki kell cserélni a betétet és a béléscsövet. **Az OAH Nukleáris Biztonsági Igazgatósága engedélyezte, hogy**

a paksi szakemberek elvégezzék a javítást. Az engedély a korábbi tapasztalatok alapján kidolgozott technológiák alkalmazását, s gyártóművi (SKODA JS) tartalék alkatrészek beépítését írja elő.

Teljesítménynövelés

Az OAH engedélye alapján a paksi atomerőmű 4. blokkjának reaktora szeptember második fele óta 8%-kal nagyobb teljesítményen üzemel. A növelt teljesítményen végrehajtott tesztek eredményei lehetővé tették a művelet sikeres befejezését október végére. A tervek szerint 2009-ig az atomerőmű minden blokkjának teljesítményét meg fogják növelni.

Hazai rendezvények

Műhelyülés az átalakításokról

Az Országos Atomenergia Hivatal a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel közösen rendezett műhelyvitát Budapesten 2006. október 11-12-én a nukleáris létesítményekben megvalósuló átalakítások (szervezet, berendezés, szabályzó dokumentumok és eljárásrendek, szoftverek stb.) hatósági felügyeletének kérdéskörében. **Az átalakítások hatósági felügyeletének korszerűsítése az OAH Nukleáris Biztonsági Igazgatóság egyik célkitűzése, a feladat kiemelt figyelmet kap a nukleáris biztonsági szabályzatok folyamatban levő felülvizsgálata során.** A műhelyülésen szakmai előadások keretében mutatták be a NAÜ ide vonatkozó szabályozását és az amerikai (US NRC), a spanyol (CSN) és a finn (STUK) nukleáris biztonsági hatóságok gyakorlatát az átalakítások engedélyezésében. A rendezvényen a magyar nukleáris biztonsági hatóság képviselőin kívül részt vettek a Paksi Atomerőmű Zrt. és a SOM System cég szakemberei is.

CTBT szakértői munkaiülés Budapesten

Az Átfogó Atomcsend Egyezmény (CTBT) Előkészítő Bizottsága 2006. szeptember 2-3. között kétnapos szakértői műhelyülést szervezett Budapesten a magyar Kormány támogatásával. A margitszigeti Danubius Thermal Hotelben rendezett ülésen közel 20 ország 35 szakembere vett részt. A szakértők áttekintették a CTBT ellenőrzési technológiáinak polgári és tudományos célokra való alkalmazását. Ezen belül felülvizsgálták a szeizmikus és hidroakusztikai adatok jelenlegi polgári és tudományos alkalmazását, valamint új alkalmazási lehetőségeket is kerestek. Az ülésen dolgozták ki a CTBT szakértőinek képzését támogató e-learning technika bevezetése tesztelési fázisát. *Tóth Tibor*, a CTBT végrehajtó titkára megköszönve a szervezést röviden összefoglalta a CTBT rendelkezésére álló szeizmikus, hidroakusztikai, infrahang és radionuklid ellenőrzési technológiákat. Bemutatta ezek polgári és tudományos alkalmazásának lehetőségét és jelentőségét, kiemelve az így szerzett adatoknak a szökőár-előrejelzésben való gyakorlati alkalmazását. Beszámolt arról is, hogy teszt jelleggel már átadják a szeizmikus és hidroakusztikai adatokat a szökőár-előrejelző központoknak, de hangsúlyozta, hogy az adatcsere hivatalos üzembeállításához a részes államok jóváhagyása is szükséges.

Rövid hírek

Nagyné Lunger Éva, az OAH Gazdasági Főosztályának vezetője több mint 30 éves közszolgálati munkájáért, innovatív költségvetési gazdálkodási és vezetői munkájának elismeréseképpen a Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkeresztjét vehette át október 23-án alkalmából.

A Magyar Tudományos Akadémia főtársa, a „Somos Alapítvány a védelmi oktatásért és kutatásért” nevű közhasznú szervezet, valamint a Paksi Atomerőmű Zrt. közérdekű kötelezettségvállalása alapján a nukleáris biztonság területén folyó kutatások kiemelkedő eredményeinek méltó elismerésére díjat alapított „*Hevesy György-díj a Nukleáris Biztonságért*” elnevezéssel. A II. kategóriában adományozható díjat *dr. Horváth Kristófnak*, az OAH főosztályvezetőjének ítelték a nukleárisbaleset-elhárítással összefüggésben végzett és PhD dolgozatában összefoglalt kutatómunka elismeréseként.

Tragikus hirtelenséggel rátört betegségben 2006. augusztus 25-én életének 75. évében elhunyt *Szivós Károly*, az ERŐTERV nyugalmazott igazgatója. A magyar atomenergetika egyik meghatározó egyéniségének tevékenysége szorosan összekapcsolódott a hazai nukleáris létesítmények létrehozásával és működésével. Elhivatott szakmai tevékenysége fontos része volt a nukleáris létesítmények biztonságával kapcsolatos hatósági eljárások megalapozásának.

A Budapesti Corvinus Egyetem Regionális Energiagazdasági Kutatóközpontja (REKK) 2006. október 19-én "A nukleáris energia jövője Közép-Kelet-Európában" címmel Budapesten rendezett nemzetközi konferencián *dr. Lux Iván*, az OAH főigazgató-helyettese „A nukleáris energia biztonsága Magyarországon” címmel tartott előadást.

A Kormányzati Koordinációs Bizottság október 13-án tartott ülésén az OAH főigazgatója előterjesztést nyújtott be az ONER 2007-2008. évi képzési és gyakorlatozási tervéről, valamint beszámolt az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer és az Országos Balesetelhárítási Intézkedési Terv korszerűsítése terén folyó tevékenységről.

Országos Atomenergia Hivatal

MELLÉKLET

az OAH Hírlevél 2006. 4. számához

Tartalom

- Az Átfogó Atomcsend Szerződés Szervezete (összeállította Szabó Szilárd)
- Nemzetközi biztosítéki felügyelők képzése Magyarországon (összeállította Rác Gabriella)
- Az Euratom 7. K+F keretprogram (összeállította Lengyel Zoltán)
- Képes beszámoló az OAH nyílt napjáról
- Dr. Lux Iván: „Az atomenergia alkalmazása és az OAH tevékenysége” című előadás fóliái
- Válogatás a NucNet híreiből
- FINE beszámoló a szigeti nukleáris sátorról
- Dr. Aszódi Attila: „Nyílt levél Rebecca Harms-hoz, az Európai Parlament német zöld párti képviselőjéhez, az EP zöld frakció energiaügyi szóvivőjéhez”
- Az OAH sajtóközleménye a sérült fűtőelemek eltávolítására adott engedélyről